СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 245. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 21-го ЖОВТНЯ 1949. — No. 245. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 21, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

81-ИЙ КОНГРЕС ПОКІНЧИВ ПЕРШУ СЕСІЮ

Вашингтон, 19 жовтня. — Вісімдесять перший конгрес Злучених Держав покінчив свою першу сесію і перервав наради до 3-го січня 1950 року. Кінцеві наради зазначилися поспішним ухвалюванням деяких законопроєктів, над якими конференція обох палат дійшла до порозуміння в останній хвилині. До таких проєктів належать: Бил про підтримку цін фармерських продуктів упродовж найближчих чотирьох років на підставі нової засади: внасигнування $1,314,010,000 на допомогу в зброєннях держав з Атлантійського Пакту; потвердження сенатом деяких осіб, назначених президентом на високі становища.

Президент Труман вислав до конгресу лист з признанням за його визначну працю, яка увінчалася справді великими успіхами як у внутрішній так і закордонній політиці. Лист президента попав під критику республиканського провідника в палаті, Джозефа В. Мартіна, який сказав, що 81-ий конгрес „перейде до історії як дерево, що зігнулося перед буревієм статизму". Зате демократичний провідник у сенаті, Скат В. Лукас, заявив, що його партія дотримала віри людям, які цю партію вислали до конгресу. Партія працювала під гаслами: „Мир, поступ і добробут", казав він.

Інші конгресмени звертали увагу, що 81-ий конгрес вивав 34 біліони на різнородні цілі, хоч президент домагався видатків на 36 біліонів. Головний видаток був на оборону країни й на закордонну політику.

Не зважаючи на довгий спір між республиканцями й демократами над деякими законопроєктами, кінцеві наради конгресу відбувалися серед повної згоди, бо кожен конгресмен хотів якнайшвидше відїхати домів після найдовшої сесії підчас миру від 1922 року.

БРЕДЛІ ТАВРУЄ ПОВЕДІНКУ АДМІРАЛІВ ЯК РЕБЕЛІЮ.

Вашінгтон. — Найвищий офіцір країни, голова спільного ген. штабу, ген. Омар Н. Бредлі, натаврував як „отверту ребелію" становище адміралів воєнної фльоти в справі злуки трьох ділянок збройних сил в один секретаріят оборони. Закиди проти непридатности бомбардувальників Бі-36 назвав він фантастичною видумкою, яка нанесла „безконечну шкоду" становищу Злучених Держав у світовій політиці. Він пішов так далеко, що зажадав від адміралів прилюдного відкликання закидів, які вони звернули проти секретаря оборони Луїса Джансона й його політики.

Заки ще ген. Бредлі вийшов зі своїм натаврування становища адміралів, голова штабу повітряних сил, ген. Гойт С. Ванденберг, відповів на атаки командантів воєнної маринарки, кажучи, що бомбардувальник Бі-36 й атомова бомба відстрашили Совєтів від агресії і спонукали їх радше думати про оборону ніж про напад. На випадок війни, казав ген. Ванденберг, „бомбардувальник „зробить свою роботу". Ген. Бредлі відбив теж закид адміралів про „низьку мораль" в маринарці, кажучи, що якби так справді було, тоді „від голови — риба" і настрій на високих становищах передається підчиненим. — Усі ці виводи були сказані перед комісією збройних сил палати репрезентантів. Переслухання перед комісією будуть іти дальше, не зважаючи на відрочення конгресу.

ФОРД ЗАСТАНОВИТЬ РОБОТИ ВІД 15 ЛИСТОПАДА.

Ню Йорк.—Внаслідок страйку сталевих робітників фабрики Форда не можуть дістати потрібної сталі й заліза й тому мусять припинити свою продукцію з днем 15 листопада. Це викине з роботи 115,000 робітників автомобілевої індустрії, сказав Е. Р. Бріч, екзекутивний віцепрезидент корпорації Форда.

КОМУНІСТІВ ЖДЕ КАРА ДО ПЯТЬ РОКІВ.

Ню Йорк. — Студії законів у справі виміру кари на 11 комуністичних провідників виказують, що найвища кара вязниці є не десять, а пять років. Акт Смита з 1940 р. передбачує кару за змову для скинення уряду на 10 років вязниці й $10,000 грошевої кари. На підставі Акту Смита зладжено теж акт обвинувачення і його предявлено судові 20 липня 1948. Одначе в тому часі в конґресі радила правнича комісія над кодифікацією федерального кримінального законодавства і тоді введено постанову, що кара за змову проти уряду має виносити до пяти років. Коли кодекс прийнято в конгресі, то тим самим уневажнено постанови з Акту Смита. Така є опінія деяких правників. Суддя Медіна своєї думки не виявив.

Оборонці засуджених комуністів внесли до суду домагання, щоб або відати присуд зі звільненням обвинувачених; або стриматися з виданням присуду в справі кари; або уневажнити рішення судейської лави й зарядити нову розправу. На всі домагання адвокати подали аргументи.

ЛУЇС ПРОТИ ҐРІНА.

Вашінгтон. — Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії, написав листа до Вилієма Ґріна, голови Американської Федерації Праці в справі допомоги для Филипа Морея, голови Конгресу Індустріяльних Організацій підчас страйку членів його юнії сталевих робітників. Ґрін спротивився такій допомозі, кажучи, що це була б злука грошей, а не злука робітничих організацій. На відмову Ґріна написав Луїс таке: „Пане Ґрін: Ви оправдали мою думку про Вас. Я так і думав, що Ви не зробите нічого, і Ви справді не зробили. Ви мало коли щось робили. Ви завжди заступаєте погляд, що не треба робити нічого, а зате кричите про мир і забезпечення для робітників".

Після написання листу Луїс поїхав на переговори з властиками майн (до Вайт Солфор Спрингс, В. Ва.).

ОПЕРАЦІЯ МОЗКУ ПРИВЕРТАЄ ЗДОРОВЯ УМА.

Шікаго. — Д-р Дж. Лоренс Пул, лікар Колумбійського університету, описав нову операцію мозку, яка, як він твердить, приверне умове здоровя людям, що „зійшли з ума". Це показав д-р Пул на Клінічнім Конґресі Американських Університетських Лікарів і заявив, що нова операція зменшує теж кількість смертельних випадків підчас операцій. Нова операція тим важлива, що не зменшує умової сили пацієнта ані не змінює його настрою, як це буває після тепер знаних операцій.

НЕМА ТАЙНОЇ УМОВИ В СПРАВІ ВИБОРУ ЧЛЕНІВ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ О.Д.

Вашингтон, 19 жовтня. — Перед вибором членів до Ради Безпеки в Обєднаних Державах совєтський делегат Андрій Вишинський заявив, що між Злученими Державами й Совєтами існує порозуміння на підставі „слова чести" („джентелмен'с агрімент") у справі підтримки кандидатів із совєтських країн до цієї ради. Це сказав Вишинський при нагоді видвигнення кандидата Югославії до ради на місце якогось совєтського сателіта.

Секретар стейту, Дін Ачесон, твердить, що ніколи такої умови не було і тільки з чемности Злучені Держави підтримували Совєти при таких виборах у минулому. Ачесон каже, що з різних тайних нарад між Совєтами й Америкою підчас війни і негайно після того нема ніяких прилюдних документів. Коли ведено наради в справі членства в Раді Безпеки, у них брав участь як представник З.Д. теперішній губернатор стейту Ілінойс, Адлай Е. Стівенсон. Він каже, що в 1946 р. З.Д. не тільки не згодилися на підтримку совєтського кандидата, але відверто підтримували кандидата держав Латинської Америки. У 1947 р., коли Совєти поставили кандидатуру підсовєтської України, З.Д. підтримували Чехословаччину, а одначе відтягнули свого кандидата. Самі Совєти домагалися в Сан Франциско в 1945 р. голосування цілого блоку для признання членства України і Білорусі в О.Д. Одначе, коли прийшлося до голосування за допущення Аргентини до Ради Безпеки в наступного року, Совєти, спротивилися голосуванні цілим блоком. Від тоді кожна нація голосувала як їй подобалося.

АМЕРИКА ХОЧЕ ОБТЯТИ ДОПОМОГУ ДЛЯ ҐРЕЦІЇ

Департамент стейту оприлюднює погляд секретаря Ачесона, що грецька громадянська війна вже покінчена і тому треба зменшити американську допомогу для грецького уряду. Ачесон виявив, що 8,500 грецьких повстанців перебуває під теперішню пору в Албанії а 3,000 в Болгарії. Останні звідомлення вказують, що з Албанії перевозять повстанців до Болгарії, Румунії, а може й до країн інших сателітів. Яка ціль таких пересувань, департамент стейту не має ясного погляду. З покінченням громадянської війни в Греції американський військовий персонал в Греції буде зменшений а з часом ціла місія буде зліквідована, каже департамент.

ЗАКІНЧЕНО ВОЄННІ СУДИ В ЯПОНІЇ

Токіо, 20. жовтня. — Американське військове командування в Японії закінчило вчора свої воєнні суди над японськими воєнними злочинцями, засудивши останнього обвинуваченого на 5 років важких робіт. Суди і засуди японських воєнних злочинців, обвинувачених іншими країнами, зможуть тепер відбуватися вже тільки поза японською територією.

ЗАПОВІДАЮТЬ АТОМОВІ ЛІТАКИ.

Лондон, 20. жовтня. — В останньому виданні „Світової Авіяції" надруковано статтю відомого продуцента літаків з Балтимор, Гліна Л. Мартіна, в якій він заповідає атомові літаки вже на „передбачену будучність". Можливості лету і дій літака, що користувався б атомовою енергією, є необмежені. Мартін теж твердить, що в евентуальній майбутній війні головну ролю гратимуть ракети та безпілотні літаки, керовані зі землі.

ВІДЗНАЧЕНО ПРИЯТЕЛЯ.

Балтиморський „Ди Сан" з 16-го жовтня повідомляє про підвищення капітана стейтової поліції Ракстона М. Ріджлі, до ранги майора. Майор Ріджлі це відомий великий приятель українців і йому у великій мірі треба завдячувати масове поселення українських скитальців у стейті Меріленд.

ЗАГАЛЬНЕ ЗАІНТЕРЕСУВАННЯ ЧЕТВЕРТИМ УКРАЇНСЬКИМ КОНГРЕСОМ

КОЖНОГО ДНЯ НАПЛИВАЮТЬ НОВІ ЗГОЛОШЕННЯ; ОЖИВЛЕННЯ В ГРОМАДАХ

З канцелярії Українського Конгресового Комітету потверджують помітне і з кожним днем більше заінтересування американсько-українського загалу Четвертим Когресом Американських Українців, що відбудеться у Вашінгтоні, в днях 5 і 6 листопада. Це саме спостерігається з дописів з громад до редакцій наших часописів. Численні організації відбувають окремі збори та вибирають делегатів на Конгрес. В останньому, в неділю 16-го жовтня, відбулися збори представників українських організацій, товариств і церковних громад в Питсбургу, на яких створено Ініціятивний Комітет з метою організації Відділу УККомітету Західної Пенсильвенії. Предсідником Комітету є В. Шабатура. Помітне заінтересування Конгресом виявляє зокрема нова іміграція, як теж молода американсько-українська генерація. В американсько-українській пресі вже появилося цілий ряд статтей з різними побажаннями та пропозиціями до Конгресу. З канцелярії УККомітету звертають увагу на неправильне становище деяких громад, які замість висилати делегатів на Конгрес, присилають тільки гроші. Звичайно, гроші важлива справа, але ще важливішою на Конгресі є масова участь делегатів в Конгресі, на якому провіриться діяльність нашої найвищої репрезентації за минулі роки, вибереться нову репрезентацію та намітиться напрямні для її праці в майбутньому.

ПОХОРОНИЛИ МАРШАЛА ТОЛБУХІНА.

Москва, 20. жовтня.—Вчора після полудня тут з великими большевицькими парадами похоронено маршала Федора Івановича Толбухіна. В похоронах взяли участь високі військові керівники та члени Політбюра. Звертається увагу, що між ними був тим разом і колишній міністер закордонних справ Вячеслав Молотов, про якого від часу його відставки з посту міністра не було жадної згадки.

„САМОПОМІЧ" МАЄ НОВУ ДОМІВКУ.

Організація Українських Іміґрантів „Самопоміч" в Ню Йорку перенеслася вже до нової домівки при 77 Іст 7-ма вулиця. Телефон залишається той самий: SPring 7-1336. „Самопоміч" вже має теж свого постійного урядника. Канцелярія „Самопомочі" відкрита для сторін від год. 10—12 рано та від 2—6 після полудня.

ЗАКІНЧЕНО УРЯДОВУ КРИЗУ В ШВЕЦІЇ.

Стокгольм, 20 жовтня. — Шведський прем'єр Таґе Ерляндер іменував вчора міністром господарської співпраці Пер Едвіна Скельда, закінчуючи цим п'ятиденну урядову кризу, яка була повстала в наслідок резиґнації з того посту Давида Ґаля. Він зрезиґнував через партійні непорозуміння.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС О. КЛОДНИЦЬКОГО ПРОТИ „СВОБОДИ" ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Нюарк, 19 жовтня. — Судовий процес православного священика о. В. Клодницького проти редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги та видавця цього щоденника, УНСоюзу, перед Верховним Судом стейту Ню Джерзі, Ессекс Каунті, продовжувався сьогодні дальшим переслухуванням позивача. О. Клодницький позиває „Свободу", її видавця і редактора, за статтю „Тим, що матір розпинають", надруковану в числі з 2-го травня 1947-го року, та в якій осуджується виданий окремою брошурою реферат позивача про „Суверенну Українську Державу і українську заморську іміґрацію". В цьому рефераті о. Клодницький „визнає Радянську Україну державою українського народу", тим визнанням „радіє" та гостро осуджує американсько-українські національні організації і їх діячів за їх становище і працю в справі допомоги українським визвольним змаганням. В надрукованій в „Свободі" статті, яка є причиною судової розправи, автора реферату зараховується до „тих, що матір розпинають". Сьогодні, в третьому дні розправи, позивач твердив, що в наслідок цеї статті його позбавлено парафії в Нюарку та домагається від „Свободи" 100,000 долярів „відшкодовання". Розправа відбувається перед лавою присяжних. Нею проводить суддя Бреннан, позивача заступає адвокат Іра Шарф а пізваних боронить адвокат Ґері Ґрін.

РІШАЛЬНЕ ГОЛОСУВАННЯ В О.Н. В СПРАВІ ЮГОСЛАВІЇ

ВИБІР ЮГОСЛАВІЇ НА ЧЛЕНА РАДИ БЕЗПЕКИ МОЖЕ СТАТИ ПРИЧИНОЮ МІЖНАРОДНОЇ КРІЗИ.

Лейк Соксес, 20 жовтня. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй вибиратиме сьогодні нового члена Ради Безпеки і від цього вибору може залежати нова міжнародна кріза. На одного члена Ради, що згідно з „неписаним договором" припадає одній зі східно-европейських країн, є двох кандидатів: явно піддержувана Москвою Чехословаччина і так само явно піддержувана Злученими Державами Югославія. Кілька днів тому совєтський міністер Вишинський на спеціяльній пресовій конференції остерігав перед вибором Югославії, заявляючи, що Совєти на цей вибір ніколи не погодяться. Він не сказав, що зроблять Совєти як Югославія все ж таки буде вибрана, але допускається думку, що тоді Москва могла б зробити якийсь рішальний крок, включно до виступлення з Об'єднаних Націй. Заява Вишинського мала цілком протилежний вплив, здобуваючи ще більше прихильників виборові Югославії. Безпосередньо перед виборами Югославія має, виходить б, більшість. За Злученими Державами підуть країни Південної Америки та багато европейських і азійських держав. Кандидатуру Чехословаччини піддержують Совєти і їх сателіти, а дальше теж Британія та деякі европейські, зокрема скандинавські країни. Франція мала б голосувати в користь Югославії. Для вибору члена Ради Безпеки потрібно більшости двох третіх голосів, отже щонайменше 40 голосів О.Н. Вибір членів Ради Безпеки буде першою справою теперішньої пленарної сесії Генеральної Асамблеї.

ПРОДОВЖЕНО ІСНУВАННЯ „МАЛОЇ АСАМБЛЕЇ"

Лейк Соксес, 20 жовтня. — Спеціяльний Політичний Комітет Генеральної Асамблеї рішив вчора продовжити на необмежений час існування Тимчасового Комітету, загально відомого під назвою „Малої Асамблеї", створеного спеціяльно з метою боротьби проти совєтського надуживання права спротиву в Раді Безпеки. Совєти, очевидно, бойкотують цей Комітет. Під час вчорашнього голосування Югославія і в цьому випадку зірвала зі Совєтами і хоча не голосувала в користь Комітету, проте здержалася від голосування. Всі совєтські сателіти голосували проти.

СОВЄТИ ПРОГРАЛИ З ЮГОСЛАВІЄЮ В ПРАВНОМУ КОМІТЕТІ О. Н.

Лейк Соксес, 20 жовтня. — Правний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй відкинув вчора більшістю 15 голосів проти 10 та при 25 здержаних заходи Совєтів та їх сателітів, щоби не допустити до повних дебат в Генеральній Асамблеї на тему югославсько-совєтського спору. Відповідну резолюцію в тій справі був вніс совєтсько-польський представник. Югославія, як відомо, обвинувачує Совєтський Союз за терор, залякування та намагання викликати громадянську війну проти режиму маршала Тіта.

СОВЄТИ ЗВІЛЬНИЛИ ТРЬОХ БРИТАНЦІВ.

Відень, 20 жовтня. — Совєтські окупаційні власті звільнили сьогодні одного британського офіцера і двох вояків, схоплених вчора совєтськими солдатами під час рутинової патрулі.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ МАСОВА ЧИСТКА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Прага, 20 жовтня. — Чеські большевики продовжують масові арешти населення, хоча всі тюрми і концтабори вже переповнені десятками тисяч людей. Після вивласнення тисячів приватних купців і промисловців, тепер прийшла черга теж на персонал націоналізованої індустрії. Вчора повідомлено про „відставку" 20 керівників державних підприємств та великої кількости нижчого персоналу. Комуністична преса тепер кожного дня друкує довгі списки осіб, які залишили свої фарми чи підприємства і втекли в ліси й гори, або яким пощастило продертися через кордон. Цілу країну охопила страшна паніка і терор, так добре відомі для „щасливих" громадян Совєтського Союзу.

МАЄР ПРИЙНЯВ НОМІНАЦІЮ НА ПРЕМ'ЄРА ФРАНЦІЇ.

Париж, 20 жовтня. — Після нарад з керівниками своєї Радикальної партії, колишній міністер фінансів Рене Маєр прийняв вчора номінацію на прем'єра Франції. Нині він виступить в Національній Асамблеї з відповідною програмою, що мала б йому запевнити необхідне парляментарне потвердження. В поінформованих колах вважають, що Асамблея ухвалить Маєрові довіря, але передбачується дотеперішні труднощі в намаганнях створити новий уряд.

МАДЯРСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ПІДМІНОВАННЯ КОРДОНУ.

Будапешт, 20 жовтня.— Речник комуністичного уряду Мадярщини потвердив вже раніші повідомлення про замінування мінами, дротяними засіками і тим подібними перешкодами мадярського кордону з Австрією. Він твердить, що це зроблено з метою перешкодити в таємному переході до Мадярщини „контрабандистів, шпигунів і фашистів, висланих їх імперіялістичними хлібодавцями", як теж перешкодити в їх втечі з Мадярщини.

ФІҐЛЬ ЗНОВУ ІМЕНОВАНИЙ КАНЦЛЕРОМ АВСТРІЇ.

Відень, 20 жовтня. — Австрійський президент Карль Реннер іменував вчора знову Леопольда Фіґля канцлером країни, доручуючи йому створити новий уряд після останніх виборів. Фіґль є керівником право-консервативної Народної партії. Він заповів, що й цим разом буде намагатися створити коаліційний уряд разом зі соціялістами.

КОМУНІСТИ ПРО БОРОТЬБУ В ҐРЕЦІЇ.

Лондон, 20 жовтня. — Радіовисильна комуністичної „вільної Греції" з албанської території повідомила, що не зважаючи на офіціяльне припинення партизанської війни в Греції, „тисячі товаришів" продовжують „боронити свою честь" проти грецького народу. Радіо твердить, що проголошене припинення війни не означає „капітуляції".

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИМЕСТИ П'ЯТИКОЛОННЕ СМІТТЯ!

Після кількох років большевицького туману в цій країні, що запоморочив був не одному голову під час сприятливих воєнних років і обставин, американський нарід, швидше ніж будь-який інший в подібних обставинах, пізнався на цій загрозливій пошесті і почав дезинфекцію. В американських обставинах, здавалося б, це не легка справа. Першусього, комунізм пробрався сюди задніми дверима, облудними гаслами, заплямленим кров'ю поневолених народів грошем і тим подібними засобами він, використовуючи воєнні обставини, почав звивати собі гніздо, від найвищих урядів починаючи, а на „незрячих гречкосіях" кінчаючи. Для своєї підривної роботи він, большевизм, повними пригорщами почав використовувати вольності американської демократії, з прямою метою їх знищення.

Проте, американська демократія ще раз себе виправдала. Без будь-яких „драстичних засобів", без будь-якої окремої інтервенції уряду, американський нарід сам почав вимітати зі своєї хати п'ятиколонне комуністичне сміття. На ніщо не здались всі випробувані в інших країнах комуністичні хитрощі, на ніщо всі брехні. Комунізм в Америці „розоблачено" і засуджено швидше ніж цього можна було сподіватися. Вислід останнього процесу проти 11 членів американського комуністичного Політбюра увійде в історію як клясичний приклад американської мудрости і справедливости.

Було б великою помилкою вважати, що большевизм тут здав або здасть позиції. Навпаки. Він тепер ще тільки скріпить свою підривну роботу, застосовуючи найвище нові методи. Але немає теж сумніву, що в цьому він натрапить теж на щораз то новий і щораз більший спротив американського народу.

В цій боротьбі не сміють стояти осторонь теж американські українці. Вони бо тим більше мають причини вишукувати та вимітати большевицьке сміття з цеї країни, бо тим вони не тільки сповнять свій обов'язок у відношенні до нової американської батьківщини, але й допоможуть своєму українському народові. Кожний удар, кожна поразка большевизму, де б вона не була, приспішує кінець большевизму взагалі і тим самим приспішує день визволення України. Вимітаючи і знищуючи большевицьке сміття в цій країні, ми знищуємо рівночасно ворога України. Активною боротьбою проти большевизму на американській землі, ми включаємося у визвольну боротьбу українського народу на рідних землях.

З тих мотивів боротьба проти п'ятої большевицької колони повинна стояти на першому місці нашого особистого і громадського життя. Де б ми не були і що б ми не робили, дома, на місці нашої праці, в дорозі, скрізь і завжди є нагода розкривати і вимітати большевицьке сміття. Це можна робити двома головними способами: безпосередньою боротьбою проти большевизму і скріплюванням загального проти-большевицького фронту з другого.

Іншим разом ми вкажемо на деякі основні ділянки і методи цеї проти-большевицької боротьби. Сьогодні хочемо тільки підкреслити саму потребу тої боротьби. Її ані на хвилину не сміють притемнювати чи відставляти на дальший плян всі наші пекучі щоденні потреби, всі наші кампанії, акції і т. п. Теж все це повинно вестися під цим головним аспектом: боротьби проти большевизму. Він бо, большевизм, є головною перешкодою в нашому змаганні до кращого, мирного світу.

Правда про советську повітряну силу

Вже закінчено дискусії над кількістю летунських груп американської повітряної фльоти й обі конгресові палати остаточно погодилися на будову 58 організаційних частин. Про склад й стан кожного відділу не говориться ясно, одначе треба здогадуватися, що це є боєва формація відповідної кількости літаків з відповідним вирядом. Таку формацію раз називають „юніт", раз „груп".

Між конгресовими палатами йшов спір про кількість повітряних частин. Остаточно перемогло згадане число і це рішення є багатомовне. Коли не уряд, а конгрес домагається більших видатків на зброєння, то це значить, що представники нації розуміють небезпеку і перебирають на себе відповідальність за охорону і оборону перед нею.

Немає сумніву, що інформації про загрозу для нашої країни з-за кордону конгрес дістав від військових команд. Тому, що єдиним ворогом, з яким Америка мусить рахуватися, є під цю пору Советський Союз, конгрес мусів довідатися — на скільки це можливе — про повітряну силу Советів, щоб проти неї поставити американську повітряну силу. На підставі різних тверджень, головно військовиків, конгрес прийшов до висновку, що повітряної сили Советів не можна легковажити. З того виходить, що російська повітряна фльота в потенції може витримати конкуренцію з американською. Іншими словами: Росія може заподіяти Америці стільки лиха з повітря, скільки могла б нашкодити Америка Росії.

Військові знавці нараховують, що Росія має готових 15,000 першорядних літаків. Це сказав не хто інший, а ген. Омар Бредлі, голова спільного генерального штабу американських збройних сил. Крім боєвих літаків. Совети мають ще 10,000 резервових. В порівнянні зі советською силою, американська має 9,400 активних літаків і 9,100 резервових. Приблизне відношення сил щодо кількости є таке саме.

Британська розвідча служба твердить, що між 15,000 російськими літаками є 750 до 1,000 чотиромоторових, які можуть залетіти на американську територію. Одна советська дивізія бомбардувальників оперує в північній підбігуновій околиці і вправляється в налеті на холодні околиці, значить такі, як наша Аляска.

Літаків для переловлення ворожих літаків має Росія коло 1,000. Але головна сила повітряної фльоти Советів лежить в боєвих літаках, що возять бомби й становлять велику небезпеку. Нараховують 12 тактичних „повітряних армій" кожна по 1,000 літаків. Вони мають на цілі допомогти сухопутній армії в її нападах на чужу країну. Решта советських літаків, отже в числі 1,000, має за завдання боронити прибережні смуги перед ворожими нападами.

Крім того Росія має протилетунську артилерію, що мала б потрапляти чужі літаки на висоті до 65,000 стіп. Стрільна можуть бути випущені з віддалі 31 миль і вони летять зі швидкістю 1,700 миль на годину. Такі моделі забрали росіяни німцям і на них навчилися, як виробляти їх в необмеженій кількості. Бредлі нараховує, що Росія має 600,000 людей в повітряній фльоті, а це є більше ніж має Америка.

Так у загальній картині представляється повітряна сила Советів на підставі інформацій американських військових кол. Це має бути 500 повітряних полків, вив'яджених в більшій частині повоєнними літаками, що становить поважну загрозу для світового миру. Шеф штабу американської авіяції, ген. Ванденберг, під час своїх останніх зізнань в конгресовій комісії твердив, що стан і розбудова американської авіяції не дозволяють Советам розбудовувати свою повітряну фльоту в агресивних цілях, заставляючи їх насамперед до відповідної оборонної підготовки. Це теж треба вважати американським вкладом в збереження світового миру.

Від капіталістичної до „лейбористичної" господарки

В 19-му сторіччі вкоренилась в Америці віра, що господарка має існувати сама собою, бо капітал і праця були вільні, можна їх було переносити з одного виробництва у друге, продукцію рішало суспільство своїм запотребуванням, а ривалізація підбивала ціни та спричинювала поліпшення якости товарів. Рівночасно зі свобідною продукцією існував вільний ринок, який і спричинив скорий ріст господарки, що дало підставу для теперішньої контракції. Сьогодні суспільство вимагає, щоб держава означувала границі ція, субсидувала одну, оподатковувала другу індустрію, регулювала речинці та умови позичок, сама позичала гроші, управильнювала розподіл приходів через комбінацію податків і платностей. Ця зміна американської господарки прийшла ступнево так, що й багато громадян її не завважило. Розуміється, що є багато місця для індивідуальної децизії, що має бути куплене, що зроблене, які примінити методи вороництва. Але ця децизія може бути зроблена в рямках державних законів.

Сьогоднішня господарка зовсім різна від вільного ринку і побудована на інших основах. Вільний ринок означував, що принцип покупности вирішує, що продукувати і хто має продукувати. Нова господарка побудована на принципі, що фундаментальну децизію, що продукувати, хто має продукувати і по якій ціні продати, вирішує державна політика.

Славний американський економіст, Самнер Слічтер, професор економії в університеті у Гарвард, уважає, що Злучені Держави розвиваються на наших очах в опікунчу державу-Велфер Стейт, есенціональним принципом якої є те, щоб приходи не були занадто зв'язані з оподаткуванням виробництва. Багато людей в державі у потребі, велике число не може працювати, інші не можуть працювати повний час, бо вчаться, тощо. В останніх 15—20-ти роках відношення держави до потреб змінилось. Встановлено пенсії для старців (покриваючи 3 особи на 5 у державі), обезпечення на випадок безробіття (покриває 7 осіб на 10 затруднених), впроваджено безплатне публичне шкільництво. Виплати на базі потреб були у 1929 році — 1.2 біліона а в 1947 р. — 12 біліонів, але вони все ще малі в порівнянні з потребами. Для прикладу хоч би взяти пенсії для старців, які тепер виносять 26 дол. у місяць для самітної особи і 39 дол. у місяць для рідні. Є тенденція виплати на базі потреб перекинути на базу політичної сили і впливу. Для прикладу: в Колорадо, Луізіяні та Оклагомі 50—89% населення у віці поверх 65 років дістає запомогу для старців; в різних інших стейтах тільки половина відповідної групи населення.

Соціяльне забезпечення та узглядження потреб населення у допомоговій програмі це наслідок зміни, яку виказує перехід сили від бізнесменів до працівників. В 19-му сторіччі найбільше впливові були бізнесмени. В останніх 15-ти роках вплив бізнесменів у державі поволі упадає. Евіденцію цього упадку дають закони, які впроваджено в життя. Слейтон Ект, Вагнер Ект, Секюріті енд Ексчейндж Ект, Сошел Секюріті Ект і інші були прийняті або при опозиції більшої частини бізнесменів, або без їхньої участи у формулюванні цих законів. Причина цього це зріст працівників. У початках 19-го сторіччя американське суспільство складалось головно зі самозатруднених осіб. Сьогодні 3/4 американських громадян, які працюють на одержання, є на чужій платні. Своє значення втратили бізнесмени головно тому, що працівники скоро зорганізували свої організації та й самі бізнесмени не захотіли но-

(Продовження на стор. 3-тій)

М. Приходько.

СТРАХ ТИРАНА

Советська пропаганда, крім іншого замилювання очей людям, намагається в них вмовити і „велику любов" до „геніяльного вождя трудящих всього світу", Йосифа Сталіна. Як мається справа надії? В дійсності Сталін, цей кровожадний тиран двох соток мільйонів рабів, є в постійному страсі за своє життя. Бо немає сумніву, що для відплати за свої страждання і терпіння найшлося б безліч людей, які жертвували б своїм життям, щоб тільки вкоротити життя тирана. Але сьогодні як і завжди Сталін для цієї відплати недоступний і його постійно день і ніч стережуть від пімсти народу.

Постійною резиденцією Сталіна і членів Політбюра є Кремль, схований за високим гранітним муром. Підступи до того муру обгороджені мережею незримої електричної сигналізації й невсипущої варти. В нічну пору вони залиті ясним світлом прожекторів. За добру сотню метрів від мурів невільно будькому ходити по пустинній „Красній площі", де стоїть Кремль. Навіть міністри мають право заїзати до Кремля лише тоді, коли їх викликано туди. І напевне вони не зможуть зайти близько до Сталіна з таким портфелем, як колись у Берліні підклали до того столу, де мав сидіти Гітлер.

Коли ж куди виїжджає Сталін з Кремля, ніхто не знає, крім найбільш довіреної охорони. Люди помітили лише, що в такому випадкові виїжджає кілька авт з кремлівських воріт і в кожному з них сидить однаковий Сталін. Кілька однакових Сталінів представив Лазар Каганович недавно для огляду і шведському лікареві, покликаному до Кремля встановити діягнозу Сталінової хвороби. Коли Сталін відпочиває в колишньому царському палаці в Сочі, на березі Чорного моря, на кілька кілометрів від того „священного" місця безнастанно патрулюють озброєні канонерки, а суходіл обложений непрохідною сіткою агентів таємної поліції і електричної сигналізації. Звичайний смертний може побачити Сталіна на віддалі кількох десятків метрів і лише тоді, коли відбуваються урочисті паради на Красній площі в річницю жовтневої революції, або 1-го травня. Тоді Сталін стоїть на мавзолеї Леніна, в оточенні свого почоту з членів Політбюра. Перед мавзолеєм 2—3 суцільні щереги НКВД-истів, а вже далі, на кільканадцять метрів — колони „закоханих" трудящих. Ближче підпускати їх небезпечно, — аби чого не вийшло! В крайньому (до мавзолею) ряді, можуть іти лише ті, хто має на руці пов'язку П. Ф. (правий, фляг). Пов'язки роздають там, де формуються колони. А дістають їх лише цілком надійні люди. Проходячи повз трибуну, вони одним оком дивляться на „вождя народів", а другим стежать за вашими руками. В колонах не можуть іти „чужоземні агенти", бо колони формуються там, де люди щоденно працюють. Чужого відразу б помітили. Стережуться так перед своїми, бо знають, що „безмірна любов" до вождя то лише інспірація пропаганди.

Чому не стережуть так Трумана, Етлі й інших провідників демократичного світу? Я, приміром, новоприбулий, зовсім незнаний чоловік у Канаді, уже мав можливість стояти від прем'єра Канади буквально за два кроки і ніхто не заслоняв його переді мною. Спробував би я, чи інший рядовий громадянин СССР так близько підійти до Сталіна, проживши там десятки літ! То ж не диво, що можливість замаху на Сталіна виключена. І нехай люди по цей бік залізної куртини не дивуються, що ніхто не наважувався роботи замаху. Це зовсім не означає, що Сталіна люблять.

Так само й з виборами Сталіна до влади. Ще в Європі, офіцер американської армії, якому я розповідав про життя в СССР, відповів мені: Ви говорите неправду. Якщо люди справді так жили б під урядуванням Сталіна, вони не вибрали б його вдруге. Може той офіцер і не був наївним чоловіком, але природньо, що так мір подумати він, як і кожний, що живе в країні, де вільно голосувати на кого хочеш.

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Микола Понеділок.

ІНВАЛІД КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ

1)

Кирило Покута повільно відчинив фіртку і — шкундиль-хлюп в подвір'я. Почухав потилицю, кинув оком ще раз на вулицю і, бурмочучи щось під ніс, заколивав до хати. На порозі, оперешись в одвірок, стояла дружина. Він знав наперед, що вона буде його чекати.

Глянув — різнуло немилосердно.

В очах Олени — незбагнена скрута, невтишима скорбота, неспокій, печаль. То-то очі Олени кололи, розтрухували, а найбільш соромили його власне перевтомлене „я".

Вони (не очі — а трибунал) питали міцніш-болячіш між слово і своєю силою знищували його.

Нездолана слабість у тілі, незмога в думках.

Кирило довбався в голові, жбурнув одну думку, вчепився за іншу — і гей-гей — марно. Думки такі незграбні, помутнені і назло ведуть його у сліпий кут, безвихід.

Він не знав, чим потішити дружину, а її віддалю вже всього два кроки. Сказати їй будь-що спокійне — брехати дружині в очі. А її очі — це його суд. Сказати правду — і Олена скосить його навіпець і знемога його одоліє докраю... І його покутливе, затомлене „я" зваличться (одна нога не втримає такого бою).

— Ну що, беруть? — інше думаючи, висотала дружина.

— Ніби на це схоже, — нехотя кинув Кирило.

— То й нас не мине лиха година.

— Може в нас і не посміють. Я ж інвалід громадянської війни.

— Велике цабе. Тоді такі дурні були вмоді.

І додала з притиском:

— Комуна показала вам цукерку, а ви бігли, виваливши язика, за нею.

Більше ні гу-гу.

Олена глянула ще раз на чоловіка і її погляд ніби казав йому: „Став крапку над Жовтнем, кинь сором під ноги і кричи щодуху — „Ратуйте, я — покритка комуни".

Обоє стояли на порозі: він — знесилений, голова, мов п ригірщ, з милицею в руках, вона — оглядна, багрово-кровиста, з напропале колючим, цупким зором. Кирило знав, що він кинув слова на вітер, що вони нічого не варті і навіть сам же їм не вірить. Але жагучий погляд Олени вимагав цього. Впевнений був, що хвилевий спокій принесе неодмінно бурю, яка зімне і повалить пластма його на землю. Знав, що прийде черга також на них і що він (тринадцятирічний Жовтень) не захоче й дивитись на його калічену ногу.

В думках — відчай, в баженнях — нестяма. І хтось боляче стьобає батожищем по серці.

Голова занинала боліти. Думки плутались, рвались на пів-дорозі. Кирило силкувався сформувати їх в цілість — турив шматки до купи, але праця марна. Воно (розпрокляте роздум'я) посоталось, погадючилось ще гірш і тяжило, о як гірко, голову.

Олена зникла. Куди? — йому не цікаво.

Біля ніг треться пес. Старий. На спині жовті заплюжені і страпані патли, а ввесь — закиснена осіння ніч. Блимає очима, перемикає ногами і маятником розгойдує хвіст.

Кирило зігнувся і провів по шерсті пса. Кудлай з радости аж заскимлив, тріпонув щосили хвостом і покваписся лизнути свого господаря у ніс.

— Радієш, що поглядів. Дурний!

Я теж по твоєму радів у сімнадцятому. Гладили мене гаслами, а я розботвував гвинтівкою проклятою. Ногу віддав революції. А революція, бач не в той семафор попала. Кудлай ляпнув язиком і пильно дивився на господаря. Пес не наважився лизнути вдруге Кирила, бо той був занадто насуплений і, як здавалось Кудлаєві, дивився на нього по-котячому.

Коли б це був кіт (а Кудлай не бачив кота на одній лапі), він відплатив би йому за такий зухвалий погляд. То я й біда. Коли б...

Перед Кудлаєм стояла людина, що людина, начальник, володар... і від подібного мислення пес нехотя лиш опустив хвіст і задріботів очима.

— Що, — вів Кирило, — вже й зав'ялив хвіст? І портрет насупив. Часником тхне від революції. Мені від неї м'ясом пахтить і терплю. А я ж не тобі ходив, не цуценям родився, а людиною. Не лупай так очима, ти в цьому не винен. Я за неї пупа дер, а вона грабує... Спаскудилась.

Кирило дивився зацькованим зором на хлів. Олена забіліла хусткою біля стіни і вринула через жужіль мух в двері.

Він обмацав мигом сарай, вілюбувався огорожею, заздалегідь зроблено для телички, що незабаром мусить менити поряд породистої Маласьки. (А може перекір баданню — зареве бичок?)

Він аж посміхнувся від згадки, що за пару день по двору гасатиме прищ елепувато теличка (і тільки руда, бо Маласька ж руда, а батька знайшли нарочисто в масть), як цей безрогий куп'янок буде фиркати, хвицати.

(Хоч бичок краще хвицає, зате користи з нього менше).

О-о-о! — Кирило з захоплення стукнув милицею в землю.

І вмент в мізок влізла почортячому думка „А як заберуть?" Прикусив губу і турлив непрошену гостю з голови.

„Не може бути. Я ж багнетом промітав дорогу революції, щоб вона не повалилась сторча".

„А зараз вона тим багнетом тебе задушить". — шкрябав розум інший голос.

Кудлай розкрутив зовсім клубочок в хвості, понюхав милицю і, встромивши рильце хазяїнові в очі, силкувався розгадати його наміри.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

„СВОБОДА" ПОТРЕБУЄ ВАШОЇ ДОПОМОГИ, ЩОБИ ДОПОМОГТИ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ВИСЛАЛИ СВОЮ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ І СВОЮ ЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"?!

Яр Стецева.

РОЗОРАНЕ СЕРЦЕ

(До премієри п'єси Ю. Дивнича та І. Кошелівця за мотивами Миколи Хвильового „МАТИ І Я" в Театр-Студії Йосипа Гірняка, Ню Йорк, дня 9-го жовтня 1949.)

(Докінчення).

Слово до критиків:

Ваше життеве призначення критикувати. За висловом одного із ваших велетнів, ви можете назвати своєю зброєю „метання і гуслі". То ж використовуйте їх вміло, служіть сторожами правді та богам мистецтва. Ваш смак нехай не творить правил, а ви смак виробляйте за правилами. Шукайте мистецьких правд і почуттям, коли вони є змушені находити інші форми, дальші від змоги з'ясувати їх мистецьким розумом. Це все: прохання, бажання й привіт!

Цікаво, що попередило премієру Театр-Студії?

Це передовсім довга, невтомна і неефектовна праця студії, члени якої, включно із мистецьким керівником, „клінують". Час проб — це вечірні, вільні від праці, години. Але про це повинно бути відомо. Далі дехто нетерпеливо очікував премієри, д р у г і ж „сумнівалися", а вороги „острили"... зуби та пазурі. Початок не цікавий, принаймні не „сензаційний".

Вся наша цікавість — це безперечно сама премієра. **І тут хочемо подати думки про акторів, їх гру.**

Коли нам приходиться говорити про Олімпію Добровольську в ролі матері, то дійсно не можна вловити її гри. Чому? Нам здається, що Мати „наївність, тиха жура і добрість безмежна", створена не акторськими засобами, бо ми їх помимо найбільшої уваги не могли зазначити у своїй пам'яти. Ми звикли бачити підкреслення контрастів для чіткости образу, а тут їх немає і... такий рідний і потрясаючий образ близької Матері! Нам можна тільки нерозумно в з д и х н у т и: О Мельпомено, дивна Музо!

Про Андрія нам доведеться сказати (якщо ми хочемо бути щирі) словами проспіваної, але правдивої пісні. Не завидуємо „дійсним" критикам, їм лишилась тільки правдива ода, чемна мовчанка або злобне заперечування. Із Гірнякового Андрія ми зрозуміли все, але місцями не здібні були „розуміти". І знову: чому? Це так буває, коли хтось із одноразовістю уводить нас в глибинний душевний лябіринт. Цей глибоко психологічний образ Андрія приводить нас до глибокого душевного нортування, до самозаперечення. Це — гіпноза! І тут скажемо: ми не уявляємо собі „іншого" Андрія! Хто створить кращий образ глибокого роздвоєння із всіма амплітудами душевних переживань?

Пригадуючи першу дію зазначимо, що на початку, як нам здається, Й. Гірняк не увійшов ще був у настрій великого хвилювання. Не йдеться тут про якісь „дисонанси", ні. Ми готові пояснити це тим, що власне він сам мав створити для себе цей настрій. Скажемо: яку дивну цілість, чи радше, неспроможне акторське завершення ми бачимо в образах Матері та Андрія. Чудове, гармонійне взаємнодоповнення!

В ролі Остапа дебютував Микола Василик. Тут мимо волі згадуємо величезне виховно-акторське значення керівників Студії. А згадуємо тому, що Остап у виконанні М. Василика, якого ми в Европі бачили у незначних рольках, створив правдивий тип грубого „царського чоловіка". Ми щиро тиснемо дебютантові руку, бо його Остап — це успіх, а він, думаємо, є запорукою праці для ще більших акторських завершень. Тепер декілька завваг. М. Василикові, як і всякому деб'ютантові, передовсім бракує вільного опанування того, що звемо сценічною простотою. У його Остапа виразно бачимо режисерський контур, який і в більшості моментів залишається таким. На нашу думку цим разом правильно зробив М. Василик, що не додав надто багато свого можливого акторського „я". Мусимо у виконавця підтвердити значний поступ в мистецтві слова, конкретно маємо на увазі дикцію. Міміка і рухи підлягають ще попередньому нашому завваженню.

Іван, якого грав Володимир Змій, мимо сильного підкреслення життєрадости (ракурси тіла) через несправжній голос із трагічним тембром, не становив собою чіткого юнака. Проте ми все ж таки відчували чар „найменшого" Івана.

Прекрасний образ створив той же актор виконанням епізодичної ролі мужчини в пенсе. Вся наївність далекого від реального життя професора, який шукав нового „месії", надзвичайно чітко і правдиво віддані В. Змієм. Підкреслюємо змістовий ґрим. Іван Колосів в ролі Андрюшки, „незгодного" поплентача, на нашу думку, із акторської сторони найбільш дискусійна постать п'єни. Нам здається, що І. Колосів пішов по лінії не дискусії і боротьби і тим надав своєму Андрюші деякий вигляд реторика й мелодрами. Його Андрюша все має готове, він навіть не пробує вдумуватись, а це так повинно саме його характеризувати, бо ж свої висновки він мусів зробити саме на сцені. Ми, поправді сказавши, не вірили його „заявам" про невідірваність серця від розуму, сина від матері, Коли б І. Колосів при наявності його акторських засобів (підкреслюємо гру обличчя) був створив творчого Андрюшу, то ми готові б були із всією щирістю відмітити це.

Доктор Тагабат Володимира Лисняка, це представник верхівки — большевицького інтелектуалу, повний цинізму, а замість серця в нього камінь. Цей холодний образ у виконавця чіткий, але нерівномірний. Ми пояснюємо це тим, що В. Лисняк знайшов у праці над цим образом неабияке акторське пов'язання. І безпречно кращими є місця де він усвідомляє це пов'язання акторським розумом. В останній дії ми завважили непаралельність проявлену в деяких прискорених рухах.

Дегенерат Миколи Понеділка цікавий не тільки самою присутністю, а й цікавою простолінійністю. З а з н а ч у є м о вдумливий ґрим. Деякі гарні текстом місця М. Понеділок хотів підкреслити, на чому й потерпів його образ.

Роман Тимчишин в ролі вартового і Крушельницька в ролі женщини в траурі безперечно стоять вже перед ефектною сценою, за якою криється вічна праця.

Мусимо ще вказати про Тамару Позняківну, що за висловом Л. Дражевської представляла автора (дивись „Свобода" з 13-го жовтня ц.р.). В інтерпретаторки помітне насамперед нехтування змістом в користь самого мистецтва слова, що без попереднього тратить на ефекті (правило пов'язаности). Такі надхненносуттєві слова Хвильового: „воїстину моя мати — втілений прообраз т і є ї надзвичайної Марії, що стоїть на гранях невідомих віків" у Т. Позняківної, у зв'язку із повищою заміткою, тратять почуття вірности та святости. Проте ми згодні із Л. Дражевською про добре володіння мистецьким словом. Хтось десь може подумати, що повищі замітки зроблені на адресу режисера. Навпаки, ми підкреслюємо вмілість витягнення мистецьких правд від ще живих акторів. Хибно прийнято в нашому мистецькому світі, що робити замітки — це заперечувати.

Оформлення В о л о д и м и р а Лисняка Л. Дражевська чомусь називає „скупим і умовним". Звичайно, тут від скупости і умовности не багато. Декорації „Мати і Я" стилізовані і тут головна точка виходу і оцінки. Ми скажемо, що стилізація оформлення якраз і підкреслює п'єсу. Далі рецензентка пише: „...показується український степ і стежки ведуть до могили з хрестом". І знову не так. Показується степ і не можна із його стилізованого склону зробити могили, хоч хрест там і є. На нашу думку недотягнення оформлення є в детальках. Це недотримання повної стилізації в обстановці першої і другої дії (інше ліжко і згодом б'юровий стіл).

Враження по виставі, як і можна було сподіватись, різні, але творчі. Лише примітивні вороги готують ...гризуть нігті?!

Загально кажучи, „Мати і Я" у поставі Театр-Студії — це не тільки нова сторінка українського театру в Америці, а й глибоко духова зв'язь із Рідними Землями. Це вклад в боротьбу за волю Матері!

СТРАХ ТИРАНА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Звичайні люди, не члени комуністичної партії, ані найменшої участи не можуть приймати у виборах Сталіна, чи будьякого члена Політбюра. Політбюро вибирається на всесоюзному з'їзді комуністичної партії в Москві. На той з'їзд прибувають кандидати, вибрані комуністичними організаціями в обласних центрах. Але ті кандидати так перефільтровані, що на центральний з'їзд не поїде жаден, що має хоч якийсь натяк на опозиційний настрій. А хоч би кандидат і мав навіть опозиційні переконання, він їх не висловить, бо знає, що в такому випадкові буде негайно заарештований і зліквідований, як були колись зліквідовані Бухарін, Томський, Енукідзе, Зінов'єв та інші. Тепер комуністи, як і інші, добре навчені: к а н д и д а т и з'їздів добре знають, що їм вільно відповідати тільки бурхливими оваціями на той список членів Політбюра, що його написав перед тим не хто інший, як диктатор Сталін. Вони, так само без змін, ухвалюють усе запропоноване президією з'їзду, — інакше кажучи, — все апробоване Сталіном. Так „обирають" Сталіна з року на рік, а НКВД своєчасно дбає, щоб викорінити найменший прояв невдоволення, чи опозиції.

Мільйони звичайних безпартійних виборців приймають позірну участь лише у виборах „Верховного совета" (нібито парляменту), але виборці можуть голосувати лише на один список „бльоку комуністів і безпартійних". Інших списків і кандидатів виставляти „невільно. А той один складено не ким іншим, як комуністичною організацією і перефільтровано таємною політичною поліцією. За той список, як пише комуністична преса, (іншої преси в СССР нема) завжди голосує 99,8% виборців. Коли б врахувати голоси тих, що повмирали, (а те не змінило б характеру голосування), то голосів було б ще більше. В наслідок цих „вільних" виборів", до „Верховного совета" потрапляє і кільканадцять безпартійних робітників, селян, інтелігентів, звичайно тих, що були включені комуністичною партією до списку. Роля таких (перевірених) кандидатів є чисто декоративною. Вони мають право плескати досхочу під час затвердження резолюцій (продиктованих Політбюром) і кричати „ура", коли в салі засідань зявиться Сталін, або хто з членів Політбюра. Дозволяється їм також виступити і розповісти про свій стахановський досвід у праці.

Повертаючися із сесії „Верховного совета", ті „посли" робітничо-селянських мас, за свою службу, привозять „цінні", урядові подарунки з Москви: патефон, ровер, вовняне убрання, нові черевики з кальошами, повну, роскішного видання, збірку творів Леніна-Сталіна, або ще щось подібне. Ясна річ, що найбільш пригніченим почуває себе той, кому припала збірка творів, хоч там, у Москві, він найбільше дякував за неї.

Так насправді виглядає „виборче право" і урядова „демократія" в СССР.

Від капіталістичної до „лейбористичної" господарки

(Докінчення зі стор. 2-гої)

цікавитись державними та соціяльними проблемами, які наростали. Сьогодні 15 мільйонів американських працівників є зорганізовані в Юнії, через які ідеї працівників впливають на публичну та бизнесову політику.

Брак доброї волі у бизнесменів при розв'язці державних і соціяльних проблем ілюструє справа забезпечення на випадок безробіття. Допомога безробітним є конечна. Але бизнесмени називали цю допомогу ласкою та ілюстрували її, як підкопування охоти до праці; казали, що відповідальність за допомогу повинна нести кожна окрема громада, не зважаючи на факт, що місцевости з промисловістю столичних дібр не можуть нести таких тягарів. Коли прийшла депресія 30-тих років, бизнесмени прийняли розширення робітничих етатів, як акцію проти безробіття; пожиточна і дешева розв'язка — але невистачальна. Розв'язку справи безробіття повели небизнесменські групи. Те саме завважується і в інших ділянках господарського життя країни. Якщо б бизнесмени були повели іншу політику, Секюріті енд Ексчейндж Ект міг би був появитись на яких 10 років скоріше та суспільство мало б кращий і практичний закон.

Критика господарки має велику винахідливість пропозицій. Без порівняння менше винахідливости у бизнесменів. Тому інтелектуальна ініціятива в суспільстві перейшла від бизнесменів до інших груп. Бизнесмени — правда — мають багато впливу знищити впродовж року багато пропозицій. Виглядає, що бизнес є дуже впливовий, виграє велику частину битв у політиці, може і найбільше з них. Проте кожний рік приносить нові постанови і закони, які не подобаються бизнесменам. В останніх десяти роках американська господарка підставово змінилась і перейшла на шлях, проти якого були і є бизнесмени. Тому — хоч бизнесмени виграли багато битв вони — програли кампанію.

Це короткий перегляд думок, які висловив визначний американський економіст, професор Слітчер, про американську господарку. Міжнародні конфлікти, які від років турбують людство, прислонюють всі соціяльні переміни, які проходять на наших очах. Теж і Злучені Держави глибоко переживають соціяльне переісточення в нутрі держави. Теж і Злучені Держави мусять рішитись на котрусь з чотирьох головних концепцій економічної організації і вибрати або капіталізм, або комунізм, або державний соціялізм, або подвійну систему з державною контролею вільної промисловости. Зрештою може Злучені Держави застосують якусь нову для себе підготовлену систему. Думки про цю важливу справу деяких американських економістів постараємось передати нашим читачам в інших статтях.

Т.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 8.

Відділ:	Жертва:
Володимир Грицик	$ 5.00
Дмитро Радисвський	4.00
Роман Кузьма	3.00
Григорій Калинович	3.00
Василь Херуім	2.25
Лев Сенуцця	2.00
о. Протодиякон Микола Бриль	2.00
Семен Купчак	2.00
Онисим Чумак	2.00
Марія Задра	2.00
Микола Федірко	2.00
Павло Котенко	2.00
І. Богач	2.00
Павло Шандрук	2.00
Jacob Charow	1.00
Стадник Михаіл	1.00
Михайло Дучій	1.00
Макар Іван	1.00
Роман Н. Чапельський	1.00
10 Василь Глива	2.00
10 Nicholas Hanas	2.00
20 Samen Gulawsky	2.00
38 Яким Смоляк	2.00
39 William Laba	2.00
40 Михайло Граб	2.00
42 Андрій Ткачук	2.00
42 Андрій Барна	2.00
55 Іван Сусь	2.00
58 Богдан Скасків	2.00
76 Стефан Зелінський	3.00
76 Польовий Михайло	2.00
91 Юрій Вознічак	2.00
94 Анастазія Васкул	2.00
95 Василь Морикін	2.00
106 Шаран Михаіл	2.00
117 Володимир Роговський	2.00
117 Іван Кефор	2.00
130 Іван Тимців	2.00
133 Степан Приходa	2.00
140 Іван Кравець	2.00
143 Іван Ожнівський	2.00
146 Николай Гицук	2.00
155 Steve Gural	5.00
155 Лешик Іван	2.00
156 Володимир Куцик	2.00

Відділ:	Жертва:
158 Петро Корейко	2.00
158 Михайло Більський	1.00
176 Михайло Пудик	2.00
179 Ілечко Дмитро	2.00
182 Іван Ладичка	2.00
193 Василь Кіщак	2.00
194 Дусанівський Іван	3.00
204 Кудрик Осип	2.00
204 Никола Мороз	2.00
204 Яків Гаврилко	2.00
206 Іван Кривуща	2.00
211 Іван Грицик	5.00
211 Григорій Райнгардт	2.00
218 Михаіл Фреік	5.00
219 Стефан Савчин	5.00
221 Іван Г. Будин	2.00
221 Петро Дідик	2.00
234 Микита Галінович	4.00
238 Michael Scholar	2.00
243 Михайло Семчишин	2.00
247 Кравчишин Николай	2.00
256 Михайло Кійовський	2.00
259 Никола Москалик	2.00
271 Тома Чех	2.00
276 Jerry Roman	2.00
283 Michel Kalitan	2.00
287 Andrew Simock, Sr.	2.00
290 Юрій Брухальський	2.00
292 Григорій Маланяк	5.00
292 Савка Максим	5.00
306 Іван Ошуст	3.00
320 Теодор Захарчук	2.00
325 Сильвестер Романський	2.00
325 Петро Пелех	2.00
327 Курчак Микола	2.00
331 Панько Чопек	2.00
338 Михаіл Адамів	3.00
347 Philip Chalow	2.00
350 Семен Панасюк	2.00
361 Nakupinsky Peter	5.00
361 Микола Василишин	3.00
361 Михайло Ратушний	2.00
361 Володимир Літепло	2.00
361 Петро Левків	1.00
369 Стефан Новацький	2.00
386 Стефан Ворона	2.00
404 Михайло Полянський	2.00
430 Евстахій Сопірка	2.00

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Наша громада і переселенча кампанія ЗУАДКомітету.

Немає сумніву, що в кінцевих підсумках великої акції ЗУАДКомітету в справі переселення до цієї вільної країни багатотисячних живих свідків і жертв брунатно-червоного варварства, невеликій українській громаді міста Амстердаму буде відведене одне з передових місць. Коли б не те, що керівні реалізатори ґрандіозного іміґраційного пляну ЗУАДКомітету, поінформовані про це куди краще, ніж навіть самі скромні громадяни Амстердаму, які **вважають** свою роботу самозрозумілою громадською повинність, наші слова могли б викликувати враження несмачної автореклями. Але ж тому, що Амстердам ще не збірається ставити крапку над „і" й робити передчасні підсумки, ми хочемо торкнутися в цих рядках тільки одного звена в ланцюху всієї амстердамської акції в справі переселення, а саме чисто матеріяльного аспекту тієї акції.

Ще тільки скупі натяки на сторінках „Свободи" про грізну крізу, яка повисла над останньою фазою переселення, облетіли були мешканців Амстердаму, а вже виринула в вузькому колі старих і нових іміґрантів однодушна ініціятива повести ударну кампанію на місці і, зібравши відповідні фонди, розширити її і на сусідні громади. Інтенцією ініціяторів було саме проголосити публичний виклик сусідніх громад у „Свободі" і таким чином запачаткувати щось наче б ланцюхову акцію доразової допомоги. В тракті підготови тієї спонтанної роботи події випередили амстердамців, а саме „Свобода" опублікувала була вислід громадської наради в Филаделфії, в консеквенції якої треба було переключитися на нові рейки филаделфійських вимог і зорганізованим порядком досягти максімум можливого: зібрати відповідну суму оподаткування.

В результаті наради представників місцевих організацій і зацікавлених справою приватних людей, увесь плян збіркової акції передискутовано і схалено на загальних сходинах громадян. Слід з приємністю відмітити, що ця ударна кампанія зустрілася з загально апробатою старих, як і нових іміґрантів. Доцінюючи засаду: „Двічі дає, хто негайно дає", збірку переведено приспішено протягом одного тижня. В висліді 92 жертводавців зложили $509. Коли зважити те, що на кожного жертводавця припадає пересічна сума $5.53, то вислід збірки треба рахувати наскрізь позитивним.

Та ніде правди діти: Амстердам добився тільки зверх 50% успіху в довершенні суми оподаткування. Але ж він і не випускає цього з уваги. Найближча імпреза „День Скитальця", яку заініціювали „старі", вкладе і свою частку до побільшення суми. А дальше — дальше побачимо, що треба робити.

Виказ жертводавців на переселенчу акцію ЗУАДКомітету в громаді Амстердам.

Мельничук Михайло $25; Лаба Тимотей $15; по $10: Варшона Юліян, Гнатківський Семен, Грицай Юрій, Зборовський Микола, Левкович Іван, Медвідь Григорій, Папура Василь, Римар Ярослав, Сайсик Марія, Семків Прокіп, Сірик Василь, Стефанів Зенон, Тарнавський Михайло, Труфин Василь, Чучман Павло; Пилипів Іван $9; Почапський Ярослав $8; Мажак Петро $7; по $5: Бабак Ігнатій, Базарніцький Осип, Беджіс Петро, Березяк Роман, Бішко Евген, Бистрицький Микола, Варшона Яків, Вдовичин Осип, Вітковська Анна, Губка Борис, Ґнип Анна, Дворянин Петро, Дзундза Роман, Добрянський Лев, Желязко Іван, Іващишин Олена, Кожух Марія, Кожух Юстин, Комарянський Степан, Кривулич Мирослав, Курпіта Михайло, Лемішка Василь, Макаровський Володимир (мол.), Митулинський Данило, Митулинський Петро, Михальчишин Анна, Михалюк Василь, Михаськів Тадею, о. Мищишин Мирослав, Мудрий Ярослав, Мурий Едвін, Огнищук Михайло, Олійник Дмитро, Оприско Степан, Остапчук Роман, Остапчук Василь, Чарлз В. Патер, Підлиський Петро, Римар Анна, Семків Іван, Скопияк Іванна, Сюрко Теодор, Терпляк Петро, Федишин Осип, Ференц Катерина, Ференц Ярослав, Цюпка Павло, Чучман Василь; по $4: Бодак Г., Пушкар Т., Стадник П.; по $3: Кравс В., д-р Левицький В., Чижик Ф.; по $2.50: Войчук Б., Скопляк Б.; по $2: Антонів М., д-р Антонович Т., Барбато С., Бодак Д., Вовнянка В., Ґарбузінський А., Дитюк І., Дух І., Коссован М., Мельничук В., Михалюк С., Михалюк Я., Руцька А.; по $1: Войцеховський П., Малюкевич І., Юркевич В.

Зібрану суму переслано вцілості до ЗУАДКомітету.

Я. П.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Український День на залізничій виставі.

(Не репортаж, а міркування).

Вже другий рік відбувається в літніх місяцях в Шікаґо Залізнича виставa. Успіх її величезний: відвідало її минулого року 2 і пів мільйона осіб, а цього року ще більше. Як зазначує шікаґовська преса, — це хіба перший раз трапиться таке, що повторена вистава має в другім році більший успіх, чим в першім. Тому цю виставу плянують вже втретє — на 1950 р. і бурмістр Шікаґо Кенелі визначив комісію, зложену з найвидатніших промисловців, редакторів і т. д., щоб занялися цею справою. Нема сумніву, що і в 1950 р. ця виставка матиме успіх.

Описувати саму виставу годі в короткій газетній статті та ще й без знимок, бо їх „Свобода" не може ізза коштів містити. Коротко кажучи, представлено на виставі розвиток комунікації, залізничної окрема. Та різні туристичні і залізничі підприємства постаралися теж показати на виставі все, що варто звидіти в Америці: від індіян і ковбоїв починаючи, а на різних „айсшовах" кінчаючи. Крім цього програма була часто переплітана різними виступами національних груп: був тут День ДП-стів (литовці, мадяри, серби), жидівський, і т. д. Можна було на виставу ходити щотижня і все щось нового видіти. Був і на цій виставі Український День — 18 вересня.

Це був наш виступ перед ширшою американською публикою і повинен дочекатися в газеті ширшої згадки, але досі такого допису ще в „Свободі" не було. Самому мені годі писати, бо недуга перешкодила мені бути на виставі в цей день. Тож ці рядки — це не репартаж, а жмут міркувань, які насуваються мені з цеї нагоди.

Ініціятиву „Українського Дня" взяли на себе українські католицькі парохії. Вступали три хори: „Сурма" (новоприбуті) і парохіяльні та танцювальна група. Тому, що — як сказано — я не міг бути на цій імпрезі, можу лиш повторити вислови інших громадян, що хор „Сурма" під проводом п. Гуменюка представляється незле, інші слабші. Танцюристи дали зі себе, що могли, та правдиві запоріжці певно зі сміху за животи бралися, коли б так встали з гробів і побачили козака з довгими вусами в окулярах (!), як він витинав козака. Бо ж вони окулярів не носили, а без них добре бачили, як і куди татарву та іншу погань бити...

Нема сумніву, що Всеч. Отцям і другим громадянам, треба признати похвалу, що доцінили вагу виступу українців на такій арені та що занялися цею справою. Це свідчить про їх добре відчуття суспільних обовязків. Та такі виступи вимагають ще зрозуміння артистичної сторони виступу, як і політично-пропагандивної. Чи все ще наші виступи мусять братися до хору і танців — як щось далеке, екзотичне для американців? Чи справді ми не можемо показати нашої культури в ширшому маштабі і пропагандивно використати для здобуття симпатій для української визвольної справи?!...

Я думаю, що можемо. Тому й насувається думка: Чому б не зорганізувати вже не Український День, а Український Тиждень на виставі в 1950 р.?! Чому б не запросити на цей час бандуристів, український театр, зорганізувати виставку українського мистецтва, книжки і преси? Чому б не видати спеціяльної брошури про Україну — і розпродувати між чужинцями? Чому б — навіть не збудувати українського павільону, як це було на світовій виставі в Шікаґо 1934 р. Шікаґо, як великий промисловий і комунікаційний центр, старається своїми виставами стягнути до себе покупців і ще більше оживити своє господарське життя. Цей дух впливає теж і на українців Шікаґа — українці Шікаґа мають вже досвід в уряджуванні таких вистав, а павільон України на виставі 1934 р. побудований всупереч протестам ворожих нам держав є незаперечним цього доказом! Чому б не піддержати цеї славної традиції?!

Українське життя в Шікаґо значно оживилося в останнім часі. В звязку з приїздом більшої скількости скитальців позначається сильніша активність наших організацій зокрема „Самопомочі" і „Ліги американців українського походження" для допомоги цим людям. На спеціяльне підкреслення заслуговує ініціятива парохії св. Володимира, щоб кооперативним способом закупити доми для скитальців. Це потверджує мою думку, висловлену в дописі до „Свободи", що будова, чи купно таких домів є не лиш конечною, але й можливою. Приємно, що українське Шікаґо дало цьому почин і хочемо, щоб ініціятори цього діла інформували нас про дальші його поступи.

Відрадним явищем є і те, що українську радіо-програму в Шікаґо переняли ОО. Василіяни здем 5 жовтня. Треба надіятись, що вона буде піднесена на вищий рівень. В Шікаґо живуть від недавна два визначні українські поети: д-р Олесь Бабій (мимоходом: якби хотілось, щоб хтось перевидав його прегарну епопею „Гуцульський курінь", сконфіскову поляками і тому невідому нашому загалові) і Теод. Курпіта. В звязку з цим родяться пляни оснування українського видавництва. Перед війною виходив в Шікаґо тижневик гетьманського напрямку „Наш Шлях". Наша думка така, що творити ще одну газету в такому виді, як інші українські часописи — це додати ще одну слабину до так ледви животіючих газет. Але газета-магазин, щось якби ілюстрований „Журнал для родин", видавана в українській та англійській мовах одночасно, де була б сторінка мистецтва театру, кіна, книжки, радія і гумору (окремі журнали для цих ділянок самі не вдержаться!) не тільки потрібний, але й має вигляди на успіх.

Але у всій цій праці — відчувається якийсь брак: Все, ще гармонія співпраці старої і нової іміґрації не зовсім наладнана і відчувається це при всяких дискусіях на зборах аж до таких фактів, як це, що при співанні благального гимну при кінці Богослуження старі іміґранти ґурмою тиснуться до виходу, а нові стоять на позір...

Колись, перед цею війною, українське життя в Шікаґо плило більш рвучким руслом. Був часопис, летунська школа, жива громадська діяльність. Та може спільна праця в підготовчім комітеті до будучої виставки, де старі й нові зможуть виявити свої таланти: одні в організаційній, господарській ділянці, другі культурним досвідом, причиняться до вироблення так потрібної гармонії. Тож я хотів би закінчити цю статтю словами. Шановні шікаґовські громадяни! Коли зійдемося, щоб обговорити плян участи у виставі в 1950 році?!

О. Огневич.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Просимо п. Докію Гуменну подати свою адресу до редакції. Маємо листа з краю.

Спортові Вісті

У. С. К. — VERSATILE F. C.

В неділю, дня 23 жовтня 1949 — точно в год. 2.35 попол., на грищі Central Park West — 100th Street, Field 2, North Meadan відбудуться **футбольні** змагання за першенство Ліги Східнього Дистрикту — між У. С. К. — й — Versatile F. C. Українці мають в табелі 1. місце — індіяни 3. місце.

В передзмазі — змагання молодших команд за першенство „В" — Дівізії, яких початок в год. 12.15 полол.

Доїзд до грища: 8th Ave IND Locall to 96th St. Station.

У. С. К.— BRONX I. S. C.

В неділю, дня 23 жовтня 1949 — точно в год. 1.00 на грищі: Van Cortlandt Park NYC (242nd and Broadway, Bronx) відбудуться першенські футбольні змагання за першенство „В" Дивізії — Ліги Східнього Футбольного Дистрикту — між У. С. К. й Bronx, I. S. C. Наша друга команда веде змагання тої Ліги — першим місцем з 2 гри 4 точки й 11:1 відношення воріт.

Бронкс І. С. К. — має 5-те місце.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Свобода, від. 194, повідомляє всіх членів, що місячні і організаційні збори відбудуться 27. жовтня; в годині 7-мій ввечір, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. З огляду на те, що маємо багато справ до вирішення і вибір делеґатів на 4. Конґрес Амер. Українців, просимо прийти численно і на означений час. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Новоприбуваючі українські іміґранти повинні обезпечуватись в Тов. Дністер, відділ 430 Союзу, зорганізованім новими іміґрантами. Там знайдете поміч і пораду у Ваших нових життєвих справах. Зголошуйтесь особисто, або писемно, на адресу: "Dnister" Society, Branch 430 of Ukrainian National Ass'n, 2209 Aspen St., Philadelphia 30, Pa. — Р. Дяків, предс.; О. Бакай, секр.

ПОШУКУВАННЯ

МАРТА БЕРЕСТЕЦЬКА з дому **Гречишин**, пошукує своїх кревних і знайомих з с. Плугів, повіт Золочів, Галичина. Хто з вас остався на скитальщині і потребує помочі, то прошу писати до мене на адресу:
Mrs. MARTA BERESTECKI
37 Rosewood Street,
Mattapan 26, Mass., U. S. A.

ПОПАДЮК ЕВДОКІЯ пошукує свого брата **АНТОНЮК ДМИТРА**, який до 1922 р. мешкав в Ню Йорку. Вона недавно приїхала з Европи. Хто знає про него, або він сам, прошу писати до:
POPADIUK EWDOKIA
c/o Mrs. Julia Maniosky
524 S. Wolfe St., Baltimore 31, Md.

Дрібні Оголошення

НЕСПОДІВАНКА! У гарно відновленій Вибстер Галі найкращий укр. Фільм, оркестра з 8-ми юнійницх музиків, танці, забава — і все це за один долар і 20 цнт. Не відмовляйте собі приємности! Всі приходьте 23-го жовтня. Наперед замовляйте тікети: СУРМА, 11 Іст 7-ма вулиця, Ню Йорк.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. вересня 1949 року помер у 67 році життя

ВАСИЛЬ ВІНТОНЯК,

член Укр. Зап. Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу, в Ню Йорку, Н. Й.

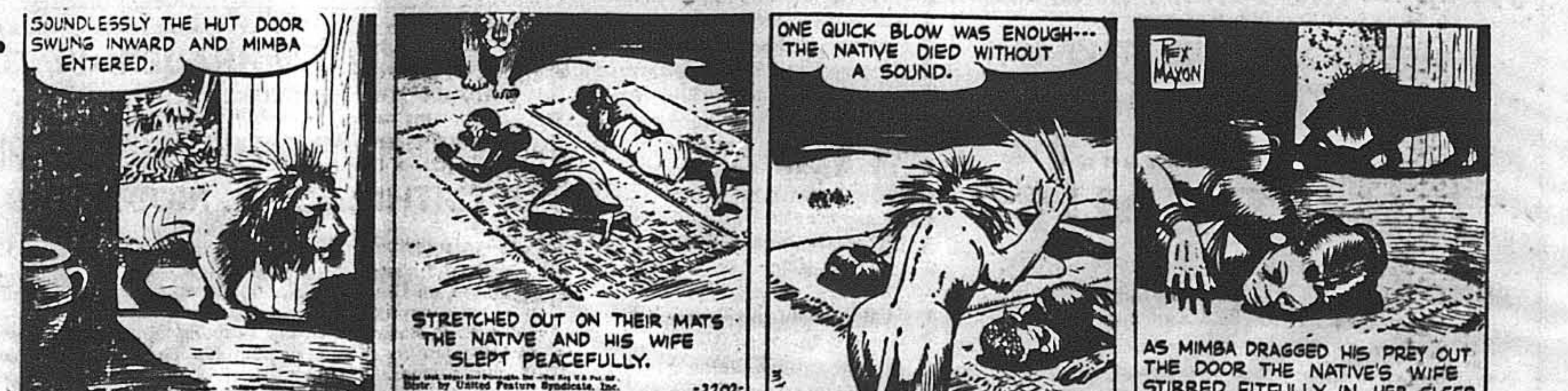
Покійний зі села Космач-Яблунів, пов. Печеніжин, Галичина. До Союзу вступив 1916 року. До 361 відділу приступив з перест. листом з 245 відділу. В 361 відділі занимав довгі роки уряд контрольора, бібліотекаря та ін. Полишив у смутку жену Євгенію, дочки Анну Ларсон і Марію Петрик та сина Семен Юрій і внуків.

Похорон відбувся 4. вересня. — В. И. П.!

П. Кучма, секр.

ТАРЗАН, ч. 2202 Мімба завдає смерть.

Без гуку двері подалися і Мімба увійшов до середини.

Там саме спали мирно на маті тубилець й його жінка.

Один сильний удар вистачив... і тубилець згинув без крику.

Коли Мімба витягав свою добичу з хати, жінка вбитого порушилася в сні.